

Rewitalizacja neorenesansowego pałacu, czyli dlaczego staże „Aedifico et Conservo” są niekiedy tak wyczerpujące...

Fot. Katarzyna Komar-Michalczyk

Fundacja Hereditas realizuje kolejny sezon staży w ramach projektu „Aedifico et Conservo. Eskalacja jakości kształcenia zawodowego w Polsce”. Projekt, prowadzony przy udziale środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, skierowany jest do nauczycieli szkół zawodowych kierunków architektoniczno-budowlanych i inżyniersko-technicznych z całej Polski, a także do instruktorów praktycznej nauki zawodu.

Do tej pory wsparciem w postaci staży Fundacja Hereditas objęła już blisko 350 osób i prowadzi nabór na kolejne edycje. Za interesowanie uczestników nie słabnie, choć program jest bardzo napięty i niejednokrotnie brakuje czasu na chwilę przysłowiowego oddechu.

Staż „Aedifico et Conservo” przewidują m.in. praktykę budowlano-konserwatorską na kolejnych etapach rewitalizacji zespołu pałacowo-parkowego w Guzowie. Inwestycja należy z pewnością do najważniejszych aktualnie realizowanych na Mazowszu projektów adaptacji historycznej architektury rezydencjonalnej do nowych funkcji. Sam pałac jest przykładem drugiej fazy neorenesansu, choć zasadnicza część obiektu powstała jeszcze w XVIII w. Podczas modernizacji, jaka nastąpiła w końcu XIX w., nadano mu formy tzw. kostiumu francuskiego. Ze względu na swoje wyjątkowe walory architektoniczne i artystyczne, obiekt został wpisany do rejestru zabytków. Także park, otaczający pałac, obejmujący powierzchnię przeszło 12 ha, zaprojektowany przez Waleriana Kronenberga, został wpisany do rejestru zabytków. Po wojnie w pałacu i parku nie prowadzono większych prac remontowo-rewaloryzacyjnych. Pałac mieścił biura i mieszkania pracowników cukierni. W 1961 r. przeprowadzono tylko niewielki remont, sporządzono też inwentaryza-

cję budynku pałacowego (wraz z detalem). Kolejne prace badawcze (m.in. dokumentacja historyczna, badania mykologiczne, konstrukcyjne) prowadzone były w latach 1977-85 przez Przedsiębiorstwo Pracowni Konserwacji Zabytków. W latach 80. zmieniono konstrukcję zachodniej pomocniczej klatki schodowej z drewnianej na betonową. Bieżącej konserwacji jednak nie prowadzono, co do dziś skutkuje wysoce niezadowolającym stanem obiektu. Zaniebdany jest także park. Założenie pałacowo-parkowe zostało odkupione przez rodzinę Sobańskich (spadkobierców właścicieli) w grudniu 1996 r. Od tego czasu w obiekcie prowadzone są prace zabezpieczające (w tym wygrodenie pałacu, częściowe osuszenie fundamentów, uszczelnienie pokrycia dachowego, zabezpieczenie zachowanego detalu architektonicznego), a w parku realizowane są zabiegi pielęgnacyjne przy drzewach, czyszczenie terenu z drobnych samosiejek i regularne koszenie trawy. Wdrażany obecnie program rewitalizacji przewiduje adaptację pomieszczeń do funkcji hotelowo-biznesowych.

Na terenie pałacu w Guzowie zorganizowano część staży dla w ramach 1. i 2. edycji projektu „Aedifico et Conservo” (w latach 2010-2012). Nauczyciele i instruktorzy praktycznej nauki zawodu włączeni zostali w opracowanie projektów adaptacji pałacu do nowych funkcji

W dawnej sali balowej pałacu w Guzowie. Fot. Katarzyna Komar-Michalczyk

– do ciekawszych koncepcji przygotowanych przez uczestników należało m.in. wprowadzenie do obiektu funkcji rekreacyjnych, SPA, basenu i winiarni w piwnicach. Stażyści wzięli także udział w wybranych pracach związanych z osuszaniem fundamentów i zabezpieczeniem detalu architektonicznego, a że prace przy zabytkowym obiekcie nieraz wydają się nie mieć końca (wciąż pojawiają się nowe wyzwania, z którymi trzeba się zmierzyć), to zdarza się, że po zakończonym stażu w ankietach pojawiają się opinie: Proszę o więcej! Choć... było gorąco i nieraz bolały nogi!

Obecnie pałac otwiera swoje podwoje dla stażystów 3. edycji projektu. Do istotniej-

szych zaplanowanych prac, z którymi przyjdzie zmierzyć się nauczycielom i instruktorom praktycznej nauki zawodu podczas staży w Guzowie w 2013 r., będzie należała konserwacja drewnianych schodów głównych (kon. XIX w.). W najbliższym czasie planowany jest demontaż schodów – trafią one do specjalistycznej pracowni konserwacji drewna, w której pod okiem opiekuna staży uczestnicy projektu „Aedifico et Conservo” włączyli się do prac oczyszczenia schodów z powłok, uzupełnienia ubytków i zabezpieczenia powierzchni, nałożenia nowych powłok oraz – po

wykonaniu niezbędnych prac – montażu schodów w pierwotnym miejscu.

Osoby zainteresowane udziałem w stażach „Aedifico et Conservo” prosimy o kontakt z Biurem Projektu w Warszawie, tel. 22 891 01 62, 500 538 967. Organizator pokrywa wszystkie koszty związane z udziałem w projekcie (zakwaterowanie, wyżywienie, materiały edukacyjne, odzież robocza itp.). Każdy staż trwa 10 dni, po 8 godz. zegarowych dziennie. Uczestnicy otrzymają certyfikaty udziału w programie. Dodatkowe informacje o rekrutacji, zasadach udziału i samym projekcie są zamieszczone na stronie <http://www.fundacja-hereditas.pl/aedifico-3edycja/>.

Adaptacja pałacu w Guzowie do celów hotelowo-konferencyjnych i udział nauczycieli oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu w pracach związanych z rewitalizacją obiektu będą przedmiotem specjalistycznego dodatku metodycznego do czasopisma „Spotkania z Zabytkami” (wyd. Fundacja Hereditas). Numer ten zawierać będzie najważniejsze treści Programu Doskonalenia Zawodowego projektu „Aedifico et Conservo III. Eskalacja jakości kształcenia zawodowego w Polsce”.

Osoby zainteresowane czasopismem prosimy o kontakt z biurem Fundacji Hereditas, tel. 22 891 01 62, e-mail: fundacja@fundacja-hereditas.pl.

*Katarzyna Komar-Michalczyk
Fundacja Hereditas*